

Editorial

Al desembre del 2007 un grup de persones ens vam incorporar a la junta del grup d'Estudis amb moltes ganes de fer coses i consolidar el futur de la entitat, ens acompanyaven tres persones de l'anterior junta i tots plegats en aquests tres anys hem tirat endavant un projecte de treball dels qual ens sentim molt satisfets.

Hem consolidat una feina que va des de la recuperació de la història i la memòria local fins a la reivindicació del nostre patrimoni i això complementat amb diferents activitats culturals sempre enriquidores. I no ens hem oblidat que en la societat actual s'ha de treballar en Xarxa, per això aquest any passat hem participat en l'organització de la trobada de Centres d'Estudis del Baix Llobregat, que hem fet a Esplugues, i participem activament en l'Institut Ramon Muntaner i en la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana.

L'any passat, d'acord amb els nous estatuts vam renovar la meitat de la junta i es va incorporar una persona nova. Aquest any ens presentem a la renovació l'altra meitat dels càrrecs i també s'incorporaran noves persones a la Junta. Durant aquests anys, tot i la crisi, també ha augmentat el nombre de persones associades.

Ja tenim pràcticament programades la totalitat de les activitats de l'any que bé, que començarem al mes de febrer amb una xerrada sobre la Geografia Humana d'Esplugues a càrrec el Josep Florenza i una visita al mas de Can Clota.

Us desitgem un molt bon any i us recordem que podeu trobar més informació i fotografies de les nostres activitats a la nostra pàgina web:

<http://grupstudis.esplugues.cat>
i, aviat, al facebook.

Al voltant del centenari de l'escola Isidre Martí

Josep Lluís Barrasa

La decisió de construir un edifici nou destinat a escoles figura per primer cop a les actes de l'Ajuntament l'any 1906. Feia quatre anys que l'Isidre Martí ocupava l'alcaldia. La visió progressista i global de les necessitats del poble que tenia l'alcaldia de cap manera podia tolerar les impresentables condicions en que s'impartia l'ensenyament de nens i nenes. Tot just començat el segle XX, la ciutat de Barcelona i la resta del país bullien de creixement industrial, d'entusiasme modernista i de revoltes socials. També l'ensenyament era objecte de debat i de preocupació. Entre l'escola moderna de Ferrer i Guàrdia, des d'una concepció racionalista, laica i coeducativa d'una banda, i els grans col·legis que les institucions religioses bastien en les principals ciutats de Catalunya, grans pedagogs com Flos i Calcat i Pau Vila, impulsaven la necessitat de renovar a fons les formes d'ensenyar. A Esplugues, el mestre Joan Corrales va aconseguir tenir més d'un centenar d'alumnes. Des de pares i mares, fins l'inspector d'ensenyament, tothom reclamava millors condicions per l'educació dels infants de la vila. En aquest caliu neix l'escola Isidre Martí.

La inauguració de les noves escoles

Esteve Carbonell, a la seva història de la vila d'Esplugues, escriu: "Amb la solemnitat corresponent, fou beneït aquest grup escolar pel rector de la població, Joan Closa, acabat

l'ofici parroquial de la festa de la Puríssima de l'any 1910. Foren inaugurades aquestes escoles el dia 10 de desembre del mateix 1910". I més tard, menciona, entre les personalitats assistents, l'alcaldia Isidre Martí. Amb aquesta informació, moltes publicacions posteriors porten aquesta data, 10 de desembre de 1910, com la de la inauguració de l'escola. Ara bé, es pot comprovar que Carbonell no és gaire fidel a la realitat en allò que fa referència a aquest esdeveniment. Ni varen ser beneïdes pel rector Joan Closa ni es varen inaugurar el 10 de desembre ni l'alcaldia era Isidre Martí. Anem a pams.

Qui va beneir les escoles?

Amb molta probabilitat no va ser el rector, Joan Closa, qui va beneir les noves escoles. En primer lloc, perquè estaven invitades dignitats eclesiàstiques de més categoria. Sembla lògic pensar que ja que la benedicció del nou edifici era un acte molt important per al poble, el consistori busqués un representant de l'església de més significació. Va ser invitat el Dr. Climent Cortejón, canonge de la Seu de Barcelona. Joan Closa reconeixia el seu paper secundari en aquesta celebració quan escriu en una carta exculpatòria que va "acompanyar" al consistori en la benedicció de les escoles.

En segon lloc, les relacions entre les autoritats municipals i el rector eren d'allò més tenses, per raons econòmiques relacionades precisament amb les escoles. L'ajuntament,

la substitució de la seva responsabilitat a l'alcaldia a causa d'unes molèsties al cap que l'impedièn dedicar-se a la seva feina. Primer per tres mesos i per segona vegada ho va tornar a demanar fins al final d'any. Isidre Martí ja no es va reincorporar a l'ajuntament. És probable que fora alguna malaltia familiar, ja que el seu fill, Josep Martí i Brillas, que també va ser alcalde d'Esplugues, hagué de dimitir igualment per algun tipus de malaltia psíquica. Joan Tinturé i Campreciós va reemplaçar l'alcalde Isidre Martí, primer de forma interina i posteriorment de

forma definitiva. Així, doncs, qui era l'alcalde el dia 6 de novembre de 1910, encara que de forma interina, era Joan Tinturé. Tal i com es pot apreciar en la fotografia que acompanya el text, les autoritats i la comitiva de la celebració de la inauguració de les escoles sortí de casa de Joan Tinturé. D'aquesta manera, qui més havia treballat per tal que Esplugues tingués unes escoles amb cara i ulls, no les va poder inaugurar com alcalde. Isidre Martí va viure fins l'any 1931. Les seves despulles reposen al cementiri parroquial.

PROGRAMACIÓ D'ACTES PREVISTOS PER L'ANY 2011

1. Assemblea ordinària de l'entitat	25 de gener de 2011
2. Conferència sobre la Geografia humana Visita a Can Clota	Febrer Febrer
3. Conferència sobre "El codi templer" Sortida del Grup d'Estudis (Ciutadella Ibèrica de Calafell, xatonada al Vendrell, etc	Març Març
4. Ruta per la Barcelona medieval Celebració de Sant Jordi	Abril Abril
5. Conferència sobre l'I. Joanot RECERCAT (aplec centres d'estudi)	Maig Maig
6. Conferència sobre Sant Pere Màrtir	Juny
7. Visita a la Baronda Aplec reivindicatiu a Sant Pere Màrtir	Setembre Setembre
8. Conferència sobre Anselm Clavé Sortida del Grup d'Estudis zona Berguedà (Tren del ciment)	Octubre Octubre
9. Conferència històrica sobre les masies d'Esplugues	Novembre
10. Possible acte respecte els Pastorets	Desembre

En el transcurs de l'any ho anirem concretant i informant als nostres associats i amics.

DIMARTS alternatius de 19 a 21 h

**Fax:
93 473 29 87**

**Telèfon:
93 473 44 12**

**adreça electrònica:
gestudisesplugues@gmail.com**

**Nova pàgina web:
<http://grupestudis.esplugues.cat>**

**Seu:
Casal de Cultura Robert Brillas
Àngel Guimerà, 38 - 08950 Esplugues de Llobregat**

Collserola

Propostes educatives adreçades al món escolar

El curs al Parc

Objectiu	Nivell	Títol	Continguts centrals
Passar i descobrir <i>Per establir un primer contacte amb la realitat de Collserola</i>	Infantil - inicial de Primària	El bosc de Collserola	Descoberta dels elements naturals del bosc.
	Mitjà - superior de Primària	L'alzinar de Collserola	Observació del paisatge i descoberta dels elements naturals d'un alzinar.
	ESO	L'obaga de Collserola	Situació geogràfica. Descoberta dels elements naturals.
	Batx. - C. Formatius - adults	Els ambients naturals de Collserola	Situació geogràfica i orientació. Descoberta d'elements i ambients naturals de Collserola.
	ESO - Batx. - C. Form. - adults	Matinals Collserola	Itinerari de descoberta dels elements de l'ambient mediterrani.
	ESO - Batx. - C. Form. - adults	Collserola Tour	Interpretació del paisatge i del bosc mediterrani, amb autocar i a peu.
	ESO - Batx. - C. Form. - adults	Nits d'astronomia	Iniciació a l'astronomia, observació d'estels, constel·lacions i altres cossos celestes.
	Adults	La masia de Can Coll	Visita a la masia. Observació de l'evolució del segle XV al XXI.
	Infantil - inicial de Primària	Experimentem la granja	Treball amb els animals de la granja. Característiques i necessitats. Els productes de l'hort.
	Infantil - inicial de Primària	el bosc	Descoberta del bosc, dels éssers vius que hi habiten i de les relacions que estableixen entre ells.
Aproxiemar-se i conèixer <i>els elements i/o les relacions que s'estableixen</i>	Inicial de Primària	la masia	Conèixer la masia a través del sentits. Qui hi vivia i quines coses feien servir.
	Infantil - inicial de Primària	Treballem Collserola	Descoberta de l'entorn natural de Collserola. Observació del paisatge, els éssers vius i els ambients.
	Mitjà - superior de Primària	Aproximacions al món rural	El món del pagès. Els animals de granja, l'hort i els camps.
	Superior de Primària	a la vegetació	Les adaptacions de les plantes al medi. La pol·linització. La dispersió de llavors.
	Mitjà de Primària	a la fauna	Descoberta i anàlisi de la diversitat de la fauna de Collserola.
	Superior de Primària	a la fauna vertebrada	Les tècniques i els recursos del naturalista. Les aus hivernants i els mamífers de Collserola.
	Mitjà de Primària	a l'ambient de la riera	Descoberta i anàlisi de la diversitat de formes de vida que acull una riera.
	Mitjà de Primària	a la masia	Descoberta de la masia: l'edifici, l'espai de conreu i les persones que hi vivien.
	Superior de Primària	històrica	La vida a pagès a Collserola fa 100 anys. El rol de la dona i de l'home.
	Mitjà de Primària	les plantes de l'alzinar	Descoberta de l'alzinar i els seus elements. El sol i l'obaga.
Investigar i aprofundir <i>en la gestió del territori</i>	Mitjà - superior de Primària	Treballem el paisatge	Situació geogràfica i orientació. Interpretació del paisatge.
	1r cicle ESO - C. Form. - adults	Descobertes a la vegetació I	Relació entre la vegetació i les condicions ambientals. L'activitat humana com a modeladora del paisatge.
	2n cicle ESO - C. Form. - adults	a la vegetació II	Composició i estructura de la vegetació i factors ambientals. Influència de perturbacions i actuacions a la zona.
	1r cicle ESO - C. Form. - adults	del medi I	El paper ecològic dels espais naturals. Relacions entre factors abiòtics, biòtics i antròpics.
	1r cicle ESO - C. Form. - adults	del medi II	El paper ecològic dels espais naturals. Estudi integrat de diferents factors abiòtics, biòtics i antròpics.
	1r, 2n cicle ESO - C. Form. - adults	sobre el terreny	Components naturals i humans del paisatge. Interpretació de l'organització del territori. Tècniques d'orientació.
	Educació Especial	Collserola a l'abast	Descoberta de l'entorn natural i rural. Activitat feta a mida per a cada grup.
	Batxillerat - Univ. - C. Form.	Investigació sobre el bosc	Estructura i dinàmica de la vegetació d'un bosc. La gestió dels espais naturals.
	Batxillerat - Univ. - C. Form.	faunística	Estructura de la vegetació i la població d'ocells. Importància de la biodiversitat. La gestió dels espais naturals.
	C. Form. - Univ. - professorat	Sessions de didàctica	El Parc i el seu projecte educatiu. Recursos pedagògics pels diferents nivells d'ensenyament. Activitat a mida.
Implicar-se <i>en el funcionament de Collserola</i>	Infantil - Primària	Cuidem la Terra, cuidem Collserola	La problemàtica ambiental i el compromís amb la conservació.
	ESO - Batxillerat - Universitat	Programes de col·laboració	Jornades de participació en el manteniment i la gestió del Parc.